

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Факультет інформатики, математики та економіки
Кафедра економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Затверджено на засіданні
кафедри економіки,
готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Завідувач кафедри ID 11012
протокол № 1 від 01.09.2025 р.

Назва освітнього компонента (обов'язковий /вибірковий)	Сучасна теоретична економіка <i>Обов'язковий</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії (PhD)
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Розвиток продуктивних сил та регіональна економіка
Рік викладання	2025-2026
Семестр	4 семестр
Викладач(-і)	Пилипенко Катерина Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу
Профайл викладача	
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	pylypenko_kateryny@mspu.edu.ua Онлайн-консультації: через систему центру освітніх дистанційних технологій, Zoom, Googl Meet
Сторінка освітнього компоненту на сайті центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=6638

Анотація до освітнього компонента

Освітній компонент «Сучасна теоретична економіка» є обов'язковою складовою підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – Доктор філософії (PhD). Дисципліна спрямована на формування системного наукового мислення, поглиблення теоретико-методологічних знань у сфері сучасної економічної науки та розвиток здатності здійснювати самостійні наукові дослідження в умовах глобальних трансформацій, невизначеності та цифровізації економічних процесів.

У межах курсу розглядаються еволюція сучасної економічної теорії, парадигмальні зміни економічної науки, новітні концепції мікро- та макроекономічного розвитку, інституціональна, поведінкова, еволюційна та цифрова економіка, теорії сталого розвитку, інклюзивного зростання, людського капіталу, економічної резильєнтності та економіки знань. Особлива увага приділяється міждисциплінарним підходам, сучасним викликам глобальної економіки, трансформаційним процесам в Україні та формуванню науково обґрунтованих підходів до відновлення соціально-економічних систем.

Освітній компонент орієнтований на розвиток у здобувачів навичок критичного аналізу економічних теорій, інтерпретації сучасних економічних явищ, застосування методології наукового пізнання, академічної доброчесності та використання сучасного інструментарію економічних досліджень. У результаті вивчення дисципліни здобувачі набувають здатності формувати авторські наукові підходи, здійснювати теоретичне узагальнення та продукувати нові наукові знання у сфері економіки.

Мета та завдання освітнього компонента

Мета вивчення освітнього компонента є формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти системного розуміння сучасних економічних теорій, концепцій та парадигм розвитку економічної науки, оволодіння методологією наукового економічного дослідження, розвиток критичного та аналітичного мислення, а також здатності генерувати нові наукові ідеї й обґрунтовувати авторські підходи до вирішення актуальних соціально-економічних проблем в умовах глобальних трансформацій, цифровізації та невизначеності.

Завданням вивчення освітнього компоненту є теоретична і практична підготовка здобувачів з таких питань:

- дослідити еволюцію сучасної економічної думки та основні напрями розвитку економічної теорії;
- сформувати розуміння сучасних наукових парадигм, концепцій і методологічних підходів у сфері економіки;
- поглибити знання щодо функціонування економічних систем в умовах глобалізації, цифрової трансформації та кризових викликів;
- розвинути здатність до критичного аналізу класичних і сучасних економічних теорій;
- сформувати навички застосування міждисциплінарного підходу в економічних дослідженнях;
- опанувати сучасний науковий інструментарій аналізу економічних процесів і явищ;
- сформувати здатність до теоретичного узагальнення результатів наукових досліджень та обґрунтування наукової новизни;
- розвинути навички академічної доброчесності, наукової комунікації та презентації результатів дослідження;
- сформувати вміння використовувати сучасні економічні теорії для розроблення практичних рішень у сфері державної політики, управління, бізнесу та відновлення соціально-економічних систем;
- забезпечити підготовку здобувачів до самостійної науково-дослідної діяльності та виконання дисертаційного дослідження на рівні PhD.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, провадити дослідницько-інноваційну діяльність, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань, а також уміння їх впроваджувати в освітню та практичну діяльність.

Спеціальні (фахові, предметні компетентності) (ФК)

ФК 01. Здатність до проведення самостійних досліджень на сучасному рівні, які дозволять створювати нові цілісні знання в економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках, кваліфікованого представлення їх результатів.

ФК 04. Ґрунтовне розуміння принципів, моделей, наукових засад формування регіональної політики; вміння науково обґрунтованого вибору та застосування інструментарію реалізації регіональної політики; знання інституційно-організаційної схеми формування та реалізації регіональної політики в державі, а також функцій інституцій влади та місцевого самоврядування щодо її імплементації.

ФК 06. Здатність використовувати сучасні системні знання основних економічних теорій, сучасних прийомів і методів стратегування розвитку соціально-економічних систем регіонального та локального рівня. На основі розуміння методології та світового досвіду стратегування розвитку регіонів та громад здатність науково обґрунтовувати пріоритети та сценарії їх розвитку, здійснювати моніторинг та оцінювання ефективності реалізації стратегій соціально-економічного розвитку територій.

ФК. 11. Здатність науково обґрунтовувати напрямки формування та вибору і удосконалення механізмів реалізації економічної політики на макро- та мезо- рівнях на основі застосування логічно-аналітичного інструментарію, опрацювання відповідної нормативно-правової бази, статистичних даних, вітчизняного і закордонного досвіду.

Компетентності, направлені на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, які формуються в освітньому компоненті

Якісна освіта, гендерна рівність, зменшення нерівності, мир та справедливість, партнерство заради сталого розвитку.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 12. Вміння та навички аналізувати актуальні проблеми аналітичної та прикладної економіки, використовуючи сучасні інноваційні підходи та основні положення теоретичної економіки.

ПРН 17. Вміння аналізувати тенденції та генерувати пріоритетні напрями соціально-економічного розвитку регіонів та громад; оцінювати економічні процеси та явища глобального і національного масштабу з точки зору їх впливу на розвиток територій; оцінювати масштаби та інтенсивність структурних зрушень в економіці регіонів; осмислювати і давати всебічну характеристику основних соціально-економічних змін у сучасному суспільстві.

SOFT SKILLS, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

Комунікація
Критичне мислення
Вирішення проблем
Прийняття рішень
Емоційний інтелект
Ненасильницьке спілкування
Управління знаннями
Робота в режимі невизначеності

Самоаналіз і саморефлексія.

КОМПЕТЕНТНОСТІ, НАПРАВЛЕНІ НА ДОСЯГНЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

- забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх;
- сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх;
- створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям;
- сприяння побудові миролюбного і відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях;
- зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.

ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	Лекція	Семінарське заняття	Самостійна робота	Практика	Загальна кількість годин
Кількість годин Денна форма (разом)	20	20	80		120/ 4 кр.

Підсумкова (семестрова) форма контролю – 4 семестр_екзамен

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Курс передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом.

Вчасно виконувати завдання семінарів та завдань самостійної роботи; Вчасно та самостійно виконувати контрольні завдання

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Структура освітнього компонента

ПЕРЕЛІК ТЕМ (Блоків)	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ДЕННА ФОРМА				РЕКОМЕНДОВА НА ЛІТЕРАТУРА
	Л	ПР	СР	ВСЬОГО	
БЛОК 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УЧЕнь					
Т е м а 1. Особливості сучасного соціально-економічного розвитку та його відображення в економічних теоріях	2	2	10	14	Основна та додаткова література
Т е м а 2. Еволюція сучасної економічної теорії	2	2	10	14	
Разом за 1 блок	4	4	20	28	
БЛОК II НЕОКЛАСИЧНА ТЕОРІЯ VS СУЧАСНЕ КЕЙНСІАНСТВО. ІНСТИТУЦІЙНА АЛЬТЕРНАТИВА					
Т е м а 3. Розвиток неокласичної традиції	2	2	10	14	Основна та додаткова література
Т е м а 4. Розвиток кейнсіанської традиції	2	2	10	14	
Т е м а 5. Інституціональний напрям	2	2	10	14	
Разом за 2 блок	6	6	30	42	
БЛОК III. СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕЧІЇ ХХІ ст. У ПРАЦЯХ НОБЕЛІАНТІВ					

Т е м а 6. Сучасні теорії мікроекономічного аналізу нобеліантами (4 год)	4	4	10	14	
Т е м а 7. Сучасні теорії макроекономічного аналізу нобеліантами	2	2	10	14	
Т е м а 8. Поведінкова економіка	4	4	10	18	
Разом за 3 блок	10	10	30	50	
Курсова робота	-	-	-	-	
Усього годин	20	20	80	120	

Програма освітнього компонента

Тема	Зміст викладеного матеріалу
Т е м а 1. Особливості сучасного соціально-економічного розвитку та його відображення в економічних теоріях	Національні та культурні чинники впливу на сучасні економічні течії. Особливості методології пізнання різних економічних течій. Основні етапи розвитку економічної науки. Об'єктивні закономірності виникнення основної течії (mainstream) та альтернатив. Спеціалізація окремих напрямів економічної думки та критерії її класифікації. Сучасна економічна думка в Україні.
Т е м а 2. Еволюція сучасної економічної теорії	Об'єктивні умови виникнення неокласичного напрямку. Об'єктивні передумови появи кейнсіанства. Критика Дж. М. Кейнса положень класиків. Основні ідеї книги Дж. М. Кейнса «Загальна теорія зайнятості, процента і грошей». Історичне й теоретичне підґрунтя становлення інституціональної теорії. Зміна парадигми історичної школи на сучасному етапі.
Т е м а 3. Розвиток неокласичної традиції	Еволюція неокласичних поглядів у ХХ ст. та на початку ХХІ ст. Порівняльна характеристика шкіл мікроекономічного аналізу: австрійської, кембриджської, американської, математичної. Сучасні ідеї неолібералізму. Неокласичні теорії економічного зростання (Р. Солоу і Дж. Мід) та неокласичний синтез (П. Самуельсон, Дж. Хікс). Розвиток монетарної теорії.
Т е м а 4. Розвиток кейнсіанської традиції	Основні течії сучасного кейнсіанства. Виникнення альтернативних варіантів кейнсіанства. Характерні риси некейнсіанства. Некейнсіанські теорії економічного зростання (Р. Харрод, Є. Домара). Криза кейнсіанства в другій половині 70-х рр. ХХ ст. Особливості методології посткейнсіанства. Нове кейнсіанство (Дж. Стігліц і В. Грінвальд)
Т е м а 5. Інституціональний напрям	Концептуальні положення та основні течії ХХ ст. Особливості методології сучасних інституціональних підходів. Неінституціональна економіка. Економічна теорія прав власності (А. Алчан, Г. Беккер, Г. Демсець, Р. Коуз). Теорія трансакційних витрат (О. Вільямс). Теорія суспільного вибору (Д. Б'юкенен, Е. Доунс, М. Олсон). Соціально-інституціональні технократичні теорії.

Т е м а 6. Сучасні теорії мікроекономічного аналізу нобеліантами (4 год)	Сучасна методологія мікроекономічного аналізу Основні сучасні течії мікроаналізу. Теорія оптимального розподілу ресурсів. Теорія ігор у моделюванні бізнес-процесів і конфліктів. Теорія контрактів. Теорія ринків з «асиметричною інформацією».
Т е м а 7. Сучасні теорії макроекономічного аналізу нобеліантами	Особливості предмета та методології сучасних макроекономічних досліджень. Емпіричні дослідження причино- наслідкових зв'язків у макроекономіці (С. Кристофер). Теорія економічної політики на основі впливу очікувань суспільства на розвиток економічних процесів. Теорія ринкової влади та механізми її регулювання. Дослідження в галузі економічної організації (Е. Остром, О. Уільямсон)
Т е м а 8. Поведінкова економіка	Історичні передумови виникнення поведінкової економіки. Типи моделей поведінки людини. Модель обмеженої раціональності. Модель перемінної раціональності. Нестандартні переваги. Нестандартні стратегії прийняття рішення. Вибір в умовах невизначеності та ризику. Соціальні, когнітивні, емоційні, психологічні фактори прийняття рішення. Поведінкова теорія фірми. Основні ідеї твору Ричарда Талера «Нова поведінкова економіка».

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1	Вирішення кейсів по самостійній роботі (10 балів)
2	Підготувати та опублікувати тези у міжнародній конференції за індивідуальною темою (10 балів).
3.	Презентація та захист доповіді за узгодженою тематикою (10 балів).

Методи навчання та форми контролю у відповідності до програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
ПРН 12. Вміння та навички аналізувати актуальні проблеми аналітичної та прикладної економіки, використовуючи сучасні інноваційні підходи та основні положення теоретичної економіки.	Пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, аналітичний метод, синтетичний метод, пояснювально-ілюстративний метод, навчальні дискусії, створення ситуацій пізнавальної новизни, пошуковий, виконання завдань.	Поточний контроль: доповіді на семінарських заняттях, виконання практичних вправ, підготовка презентацій і їх захист, виконання індивідуальних проєктів, виконання тестових завдань Підсумковий контроль: екзамен.
ПРН 17. Вміння аналізувати тенденції та генерувати пріоритетні напрями соціально-економічного розвитку регіонів та громад; оцінювати економічні процеси та явища глобального і	Пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, аналітичний метод, синтетичний метод, пояснювально-ілюстративний	Поточний контроль: доповіді на семінарських заняттях, виконання практичних вправ, підготовка презентацій і їх захист, виконання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
національного масштабу з точки зору їх впливу на розвиток територій; оцінювати масштаби та інтенсивність структурних зрушень в економіці регіонів; осмислювати і давати всебічну характеристику основних соціально-економічних змін у сучасному суспільстві.	метод, навчальні дискусії, створення ситуацій пізнавальної новизни, пошуковий, виконання завдань.	індивідуальних проєктів, виконання тестових завдань Підсумковий контроль: екзамен.

Критерії оцінювання відповідно до форм і видів контролю

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <https://v.gd/ADELEh>. Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та самостійну роботу.

Бально-накопичувальна система здобувача з освітнього компонента				
Види навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню	Робота здобувачів на навчальних заняттях	Тематична 1	Тематична 2	разом
	Відповіді (виступи) на обрану тему	5	5	10
	Презентація по обраній темі	5	5	10
	виконання вправ на семінарських заняттях	5	5	10
	Разом			30
	Самостійна робота здобувача			
	Вирішення кейсів по самостійній роботі (10 балів)	5	5	10
	Підготувати та опублікувати тези у міжнародній конференції за індивідуальною темою (10 балів).	5	5	10
	Презентація та захист доповіді за узгодженою тематикою (10 балів).	5	5	10
	разом			30
Підсумковий контроль (екзам)			40	
Курсова робота	Не підсумовується			100
Загальний бал ОК				100

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Оцінювання видів навчальної діяльності здійснюється за шкалою «0», «1», «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за окремими видами навчальних робіт, наведені у таблиці нижче.

Оцінювання окремих видів робіт

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Творчі завдання (реферат, есе, схеми, презентації)	<p>5 балів: 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня</p>
Практико-орієнтовані завдання (проекти, ситуаційні завдання тощо)	<p>5 балів: 5 балів – завдання виконано правильно і якісно, виявлено вміння студента застосовувати, творчо використовувати психологічні теоретичні знання на практиці, пов'язані з особливостями і засобами психологічної діяльності. Здобувач демонструє навички ефективної взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. 4 бали – завдання виконані в основному правильно, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір, намагається, але не завжди вміє відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. 3 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати, відстояти власну, віддають перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань. 1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками. Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань. – 0 балів – відповідь відсутня</p>

Згідно Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 4 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів. Освітнім компонентом також передбачено проходження навчальної практики, загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + НП) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; НП = 100 балів. Отриманий результат і буде показником загального балу (ЗБ).

Підсумковим контролем на освітньому компоненті Педагогіка з навчальною практикою є письмовий екзамен, на його складання надається 40 балів. Екзаменаційний білет включає 2 теоретичних питання (по 10 балів за відповідь на 1 питання) та 20 тестових завдань (по 1 балу за відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	За 40 бальною шкалою
<p>Високий рівень</p> <p>Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.</p>	відмінно	36-40
<p>Високий рівень</p> <p>Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.</p>	Добре	33-35
<p>Достатній рівень</p> <p>Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.</p>	Добре	30-32
<p>Середній рівень</p> <p>Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.</p>	задовільно	27-29
<p>Початковий рівень</p> <p>Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.</p>	задовільно	24-26
<p>Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.</p>	Не зараховано (з можливістю повторного складання екзамену)	21-23
<p>Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень</p>	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики, диференційований залік	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (відповідно Положення про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>)

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>, розміщеного на офіційному сайті Університету.

З даним Положенням здобувачів знайомлять куратор ECTS, гарант освітньої програми, НПП, які викладають на ОП.

Також інформація щодо перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті розміщується на офіційній сторінці кафедри, включаючи зразок заяви для визнання результатів такого навчання і рекомендованих онлайн-ресурсів для неформальної освіти.

Викладачами освітньої програми здійснюється моніторинг сертифікаційних програм, курсів на онлайн-платформах та в офлайн-режимі з метою надання здобувачам вищої освіти актуальної інформації про підвищення рівня професійної підготовки та можливого перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінці освітнього компоненту Педагогіка з навчальною практикою на ЦОДТ, а також в telegram-групах.

Перелік рекомендованої літератури (основної і додаткової), електронних ресурсів, нормативних документів, публікацій з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет

**Рекомендована література.
Основна**

1. **Базилевич В. Д., Гражевська Н. І.** Економічна теорія: політекономічний контекст : підручник. Київ : Знання, 2023. 718 с.
2. **Гальчинський А. С.** Новітня парадигма економічного розвитку : монографія. Київ : Либідь, 2022. 344 с.

3. **Acemoglu D., Johnson S.** Power and Progress: Our Thousand-Year Struggle Over Technology and Prosperity. New York : PublicAffairs, 2023. 560 p.
4. **Stiglitz J. E.** The Road to Freedom: Economics and the Good Society. New York : W. W. Norton & Company, 2024. 368 p.
5. **Modern Guide to Post-Keynesian Economics** / ed. by E. Stockhammer. Edward Elgar Publishing, 2024. 412 p.

Допоміжна

Поведінкова економіка (Behavioral Economics) Цей напрям досліджує вплив психологічних, когнітивних та емоційних факторів на прийняття економічних рішень.

1. **Thaler R. H.** Misbehaving: The Making of Behavioral Economics. New York : W. W. Norton & Company, 2024. 432 p. (Updated anniversary edition).
2. **Kahneman D., Sibony O., Sunstein C. R.** Noise: A Flaw in Human Judgment. New York : Little, Brown and Company, 2022. 464 p.
3. **Арієлі Д.** Передбачувана ірраціональність. Приховані сили, що визначають наші рішення : пер. з англ. Київ : Видавництво Старого Лева, 2023. 296 с.
4. **The Routledge Handbook of Philosophy of Behavioral Economics** / ed. by C. Marciano, R. Magni-Berton. London : Routledge, 2024. 512 p.
5. **List J. A.** The Voltage Effect: How to Make Good Ideas Great and Great Ideas Scale. New York : Currency, 2022. 288 p.

Напрямок фокусується на ролі соціальних, політичних та правових інститутів у формуванні економічної поведінки.

6. **Норт Д.** Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки : пер. з англ. Київ : Наш Формат, 2024. 200 с. (Перевидання класичної праці з новим вступом).
7. **Hodgson G. M.** The Evolution of Capitalism: Forms, Institutions, and Powers. Princeton : Princeton University Press, 2023. 368 p.
8. **Williamson O. E.** The Mechanisms of Governance. Oxford University Press, 2022. 448 p. (Academic reprint).
9. **Остроми Г.** Керування спільним: еволюція інституцій колективної дії : пер. з англ. Київ : Наш Формат, 2022. 280 с.
10. **Graeber D., Wengrow D.** The Dawn of Everything: A New History of Humanity. New York : Farrar, Straus and Giroux, 2022. 704 p. (Важлива праця для розуміння еволюції соціальних інститутів).

Змішані та міждисциплінарні дослідження (PhD рівень)

11. **Susskind D.** Growth: A Reckoning. London : Allen Lane, 2024. 304 p.
12. **Mazzucato M.** The Value of Everything: Making and Taking in the Global Economy. London : Penguin Books, 2023. 384 p.
13. **Гриценко А. А.** Інституційна архітектура економічного простору. *Економіка і прогнозування*. 2022. № 2. С. 7–29.
6. **Bowles S., Halliday S.** Microeconomics: Competition, Conflict, and Coordination. Oxford University Press, 2022. 608 p. (Сучасний підхід, що поєднує інституціоналізм та теорію ігор).

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТ

1. [American Economic Association \(AEA\) Resources](#) – «золотий стандарт» для економістів. Містить посилання на бази даних, спеціалізоване програмне забезпечення, JEL-коди та оголошення про провідні конференції.
2. [NBER \(National Bureau of Economic Research\)](#) – доступ до найсвіжіших *Working Papers* (препринтів), які стануть офіційними статтями у провідних журналах лише через 1–2 роки. Ідеально для відстеження «переднього краю» науки.
3. [IDEAS/RePEc](#) – найбільша у світі бібліографічна база даних з економіки. Дозволяє шукати за авторами, темами та рейтингами установ.

4. [CORE Econ](#) – інноваційний ресурс, що пропонує інтерактивні підручники (The Economy 2.0), які фокусуються на реальних проблемах: нерівності, зміні клімату та майбутньому капіталізму.
5. [Економіка України](#) – провідне академічне видання країни, де публікуються фундаментальні теоретичні дослідження.
6. [Журнал європейської економіки](#) – фокусується на питаннях інституціоналізму, глобалізації та європейської інтеграції (індексується Scopus).
7. [Economics of Development \(Економіка розвитку\)](#) – відкритий доступ до статей, що стосуються сучасних моделей економічного зростання.
8. [Економічний часопис-XXI](#) – платформа для дискусій щодо неолібералізму, діджиталізації та економічної безпеки.
9. [IMF eLibrary](#) – доступ до звітів та аналітики Міжнародного валютного фонду.
10. [World Bank Open Data](#) – основне джерело статистичних даних для емпіричної перевірки теоретичних гіпотез.
11. [Our World in Data](#) – візуалізація довгострокових економічних та соціальних трендів (корисно для теоретичного обґрунтування PhD дисертацій).
12. [INOMICS](#) – портал для пошуку літніх шкіл, курсів підвищення кваліфікації та вакансій для молодих науковців (Job Market).
13. [Google Scholar \(Категорія Економіка\)](#) – налаштуйте сповіщення за ключовими словами (наприклад, "*Behavioral Macroeconomics*" або "*Institutional Change*"), щоб отримувати нові публікації на пошту.